

FOTO: EMANUEL NIZIA

Sousoší na náměstí.

→ sunutí většiny chalup o jedno okno směrem do uličky, aby zvědaví obyvatelé mohli dobře sledovat čilý ruch na ulici. Dnes působí místo ospale, některé domky už slouží jen jako rekreační chalupy.

Pohled do minulosti

První zmínka o Jilemnici pochází z roku 1350. V patnáctém století tu už fungovaly pravidelné trhy, stál kostel, několik krčem a lázeň. Zajímavé je, že zdejší panství i samotná Jilemnice byla v roce 1492 rozdělena na dvě části (hrabskou a jilemnickou) a měla zůstat roztržena po víc než dvě stě let. Vý-

znamným datem je rok 1632, kdy branské panství s polovinou města získal rod Harrachů. Trvalo ovšem ještě dalších devětašedesát let než hrabata Harrachové koupila jilemnické panství s druhou polovinou města. Osmnácté století pak přineslo velký rozkvět, vyrostl například mohutný kostel svatého Vavřínce. Černým písmem se ale do historie města zapsala léta 1788 a 1838, kdy jádro Jilemnice postihl obrovský požár. Přestože se město z těchto tragédií vzpamatovávalo dlouho a těžko, stalo se centrem řemesel a obchodu. Proslulo hlavně tkalcovstvím: první mechanická

tkalcovna tu fungovala už v roce 1884. Město se pomalu stávalo také kulturním centrem – v roce 1891 tu bylo založeno Krkonošské muzeum, jehož sbírky postupně putovaly z budovy dívčí školy přes půdu, sklep a přízemí staré radnice až do krásných a rozsáhlých prostor zámku. V minulém století se Jilemnice postupně stávala oblíbeným turistickým cílem. Největšího rozkvětu se dočkala v posledních deseti letech, kdy se z průměrného města proměnila v pohodlné středisko s kvalitními službami a bohatým kulturním životem. ●

MICHAELA KLEVISOVÁ

Jilemnický výlet

Ocitnout se v únoru v Jilemnici se záměrem zvolit si celodenní výlet po značených turistických cestách je past. Červeně značená cesta na jihozápad k Olešce i zeleně značená cesta na západ k Jizeři je spíš pro cyklisty než pěšáky. Zbývající dvě značené cesty vedou sice k horám, ale zdoluhavě se přibližují k místům, kde se lze s patřičnou jistotou – zvláště v letošním velmi dramatickém průběhu zimy – spolehnout na sníh. Sněhu se však nelze – nejvíc to platí o okolí Rovinky – vyhnout. Nemohu než velmi důrazně upozornit, aby si každý, kdo chce náš dnešní výlet absolvovat, opatřil předem přesné informace o počasí a stavu sněhu. Trasa svými příjemnými

mi přírodními úseky spojuje známá a méně známá krkonošská a podkrkonošská střediska, takže o možnost občerstvení nejsou obavy.

V Jilemnici jsme se pokochali městskou památkovou zónou a spatřili novorenesanční zámek. Naši dnešní trasu začínáme na náměstí v Jilemnici a po červené značce dojdeme na okraj obce (místní část Hrabáčov) k řece Jizerce. Po silnici a po jejím pravém břehu dojdeme do Dolních Štěpanic. Právě na zdejší pile byly podle vzoru lyží z Norska vyrobeny první lyže na našem území. Na návrší Chmelnice (vlevo od naší cesty) byly postaveny první lyžařské můstky u nás a Dolní Štěpanice se staly místem prvních lyžařských mistrovství u nás. U autobusové stanice se chytíme zelené a poměrně prudce lesem stoupáme k hornímu okraji Horních Štěpanic. Cesta stoupá dál, ale už mírněji do

Benecka, původně hornické osady, dnes střediska letní i zimní turistiky s lyžováním na západních svazích Žalého, který zůstane vpravo od nás. Na Benecku žil známý lyžař B. Hanč, kterého nám na Zlatém návrší připomíná spolu s Vrbatou mohyla na místě někdejší tragédie. Cesta dál pod názvem Tobogán vystoupí na hřebenu rozcestí Rovinka, kde se otočíme Krkonoším zády. Z několika možností tu zvolíme žlutě značenou cestu doleva a při Hamerském potoku sjedeme opět k řece Jizerce. Od ní s námi žlutá vystoupá do Vítkovic, původně staré sklářské osady, založené před třicetiletou válkou. Najdeme zde barokní kostel sv. Petra a Pavla z 18. století. Vpravo nad námi na Janově Hoře je farma huculských koní, ale projížďku na nich si patrně necháme na příznivější roční období. Od Vítkovic se převážně otevřenou krajinou s častými vyhlídkami přehoupneme do Jestřabí v Krkonoších. Na budově Krakonošovy hospody najdeme pamětní desku zdejšího rodáka, spisovatele, novináře a pedagoga, buditele slovenského lidu a průkopníka jednoty Čechů a Slováků Jana Kadavého. Cesta lesem odtud pohodlně kopíruje vrstevnici do Stromkovic. Na rozcestí u Vejpalského potoka se znovu otočíme Krkonoším zády, zvolíme při něm modrou prudce doleva a sjíždíme se silnicí až k jeho soutoku s Jizerou. Před mostem opustíme modrou a po silnici vpravo bez značky dojdeme po chvíli k železniční zastávce Jablonné nad Jizerou, Hradsko, odkud se můžeme vlakem vrátit zpět do Jilemnice.

JAN STRÁSKÝ

Autor je místopředsedou Klubu českých turistů, bývalý ministr a premiér

Mapa: Krkonoše, 1:50 000, edice KČT č. 22

MAPA: © KARTOGRAFIE PRAHA

TRASA: 1. Jilemnice, náměstí – Č 0431: **2.** Dolní Štěpanice, bus (3,5) – po zelené 4201: **3.** Benecko, parkoviště, bus (8) – **4.** Rovinka, rozcestí (12) – po žluté 7307: **5.** Vítkovice v Krkonoších (15) – **6.** Jestřabí v Krkonoších (19) – **7.** Stromkovice (24) – po modré 1805: **8.** Hradsko, most (28,5) – bez značky po silnici: **9.** Jablonce nad Jizerou, Hradsko, zst. (29,5)

